

ΝΤΕΡΠ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΓΙΑ ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ

- ΛΑΪΚΑ ΚΕΝΤΡΑ
- Η ΜΟΥΣΙΚΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
- Ο ΚΑΖΑΝΤΖΙΔΗΣ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΆΛΛΟΣ
- ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΛΟΓΟΚΡΙΣΙΑΣ
- Η ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΜΟΥΣΙΚΗ ΣΗΜΕΡΑ

- Ο ΠΑΡΑΜΕΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΡΟΚ ΣΤΗΝ ΑΜΕΡΙΚΗ
- Ο ΕΥΡΩΕΛΑΦΡΟΣ ΑΝΕΜΟΣ ΣΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ
- TZAK KEROYAK
- ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΔΙΣΚΟΓΡΑΦΙΑ
- ΜΠΟΥΖΟΥΚΙ ή ΤΕΤΡΑΦΩΝΟ;

ΑΚΗ ΠΑΝΟΥ

ΘΕΛΩ ΝΑ ΤΑ ΠΩ

ΓΙΩΡΓΟΣ ΝΤΑΛΑΡΑΣ

Οι δίσκοι που σημαδεύουν την εποχή μας

Μ. ΘΕΟΔΩΡΑΚΗ - Κ. ΤΡΙΠΟΛΙΤΗ
ΕΠΙΒΑΤΗΣ
με την ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ ΖΟΡΜΠΑΛΑ

ΣΤ. ΚΡΑΟΥΝΑΚΗ - Κ. ΤΡΙΠΟΛΙΤΗ
ΣΚΟΥΡΙΑΣΜΕΝΑ ΧΕΙΛΙΑ
ερμηνεύει η ΒΙΚΥ ΜΟΣΧΟΛΙΟΥ

ΓΙΩΡΓΟΥ ΧΑΤΖΗΝΑΣΙΟΥ
ΠΙΣΩ ΑΠ' ΤΗ ΒΙΤΡΙΝΑ
με τον ΓΙΑΝΝΗ ΚΟΥΤΡΑ

Δ. ΜΟΥΤΣΗ - Κ. ΤΡΙΠΟΛΙΤΗ
ΦΡΑΓΜΑ
Σ. ΜΠΕΛΛΟΥ - Δ. ΜΟΥΤΣΗΣ
και Λ. ΚΗΛΑΗΔΟΝΗΣ - ΑΛΚ. ΠΡΩΤΟΨΑΛΤΗ

ΑΡΛΕΤΑ
ΕΝΑ ΚΑΠΕΛΟ ΜΕ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΓΕΡΜΑΝΟΣ
ΤΑ ΜΠΑΡΑΚΙΑ
μια παραγωγή του ΔΙΟΝΥΣΗ ΣΑΒΒΟΠΟΥΛΟΥ

ΝΙΚΟΥ ΚΑΛΛΙΤΣΗ
ΑΙΟΠΕΙΡΑ
με την ΑΦΡΟΔΙΤΗ ΜΑΝΟΥ

Λ. ΠΛΑΤΩΝΟΣ - Μ. ΚΡΙΕΖΗ
ΣΑΜΠΟΤΑΖ
ΣΑΒΙΝΑ ΓΙΑΝΝΑΤΟΥ
ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΑΛΑΜΙΔΑΣ

ΗΛΙΑ ΑΝΔΡΙΟΠΟΥΛΟΥ
ΠΕΡΙΠΛΑΝΗΣΗ
οι μεγάλες επιτυχίες του ΗΛ. ΑΝΔΡΙΟΠΟΥΛΟΥ
με την Χορωδία Κακίτση.

και:
ένα σημαντικό έργο
ΣΤΑΜΑΤΗ ΣΠΑΝΟΥΔΑΚΗ
ΚΥΡΙΕ ΤΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ
ένα λαϊκό ορατόριο
με τον Γ. ΚΟΥΤΡΑ και την Ε. ΒΙΤΑΛΗ

η μεγάλη φετεινή επιτυχία
ΓΛΥΚΕΡΙΑ
ΣΜΥΡΝΕ·Ι·ΚΑ

ΟΠΙΣΘΟΔΡΟΜΙΚΗ
ΚΟΜΠΑΝΙΑ
μια παραγωγή του ΔΙΟΝΥΣΗ
ΣΑΒΒΟΠΟΥΛΟΥ

Η ΓΙΩΤΑ ΒΕΗ
στα δημοτικά της

ΝΤΕΦΙ

ΜΗΝΙΑΤΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
ΓΙΑ ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ

ΔΗΜΑΚΗ Ζ ΛΥΚΑΒΗΤΤΟΣ
ΤΗΛ. 6449.105
ΣΥΝΤΑΞΗ ΤΗΛ. 8643.852

ΕΚΔΟΤΕΣ

ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΠΑΣΙΠΑΓΛΗΣ
ΣΩΤΗΡΗΣ ΝΙΚΟΛΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ
ΣΤΕΛΙΟΣ ΕΛΛΗΝΙΑΔΗΣ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ
ΑΚΗΣ ΠΑΝΟΥ
ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΗΣ
ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ
ΔΗΜΗΤΡΗΣ Θ. ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ
ΝΙΚΟΣ ΞΥΔΑΚΗΣ
ΣΤΕΛΙΟΣ ΕΛΛΗΝΙΑΔΗΣ
ΤΑΣΟΣ ΦΑΛΗΡΕΑΣ

ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ

ΓΙΑΝΝΗΣ ΤΖΩΡΤΖΗΣ
ΘΟΔΩΡΗΣ ΜΑΝΙΚΑΣ
ΛΑΚΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ
ΠΕΡΙΚΛΗΣ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ
ΣΑΚΗΣ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ
ΣΤΕΛΙΟΣ ΚΟΥΛΟΓΛΟΥ
ΧΡΗΣΤΟΣ ΒΑΚΑΛΟΠΟΥΛΟΣ
ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΡΟΜΟΙΡΑΣ
ΑΚΗΣ ΛΑΔΙΚΟΣ

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ

ΓΙΑΝΝΗΣ ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ
Εθνάρχου Μακαρίου 30

ΝΟΜΙΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ
ΒΑΣΩ ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ
ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ
ΓΙΑΝΝΗΣ ΡΗΓΑΣ

ΓΡΑΦΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ
ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ
ΔΗΜΗΤΡΗΣ Θ. ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ

ΦΩΤΟΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ

ΙΔΕΟΓΡΑΜΜΑ
ΣΟΥΓΛΙΟΥ 10
ΕΚΤΥΠΩΣΗ
Grapha TAM
ΚΑΡΑΟΛΗ 21
ΝΕΑ ΧΑΛΚΗΔΩΝΑ
ΤΗΛ. 2513.308

ΤΕΥΧΟΣ 1

1982

ΤΙΜΗ 100 ΔΡΧ.

Για αναδημοσίευση κειμένων·σχεδίων
και φωτογραφιών από το ΝΤΕΦΙ
απαιτείται άδεια από τον εκδότη.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΛΥΣΗ ΑΝΑΓΚΗΣ	1
ΣΧΟΛΙΑ	4-12
Ο ΚΑΖΑΝΤΖΙΔΗΣ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΆΛΛΟΣ	14-16
Η ΜΟΥΣΙΚΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ	17-21
ΧΑΡΙΣΤΙΚΗ ΒΟΛΗ	22-23
ΛΑ·Ι·ΚΑ ΝΥΧΤΕΡΙΝΑ ΚΕΝΤΡΑ	24-27
Ο ΕΥΡΩΕΛΑΦΡΟΣ ΑΝΕΜΟΣ ΣΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ	28-32
ΕΝΑ ΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ Δ. ΣΑΒΒΟΠΟΥΛΟΥ ΣΤΟ ΝΤΕΦΙ	33
ΜΠΟΥΖΟΥΚΙ Η ΤΕΤΡΑΦΩΝΟ; ΙΔΟΥ	
Η ΑΠΟΡΙΑ	34-36
ΟΙ ΠΡΩΤΟΙ ΕΙΣΙΝ ΕΣΧΑΤΟΙ	37-38
ΚΑΤΙ ΓΙΑ ΤΟΝ ΤΡΟΠΟ ΕΝΟΣ ΜΟΥΣΙΚΟΥ	39
Ο ΠΑΡΑΜΕΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΡΟΚ ΣΤΗΝ ΑΜΕΡΙΚΗ	40-45
Η ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΜΟΥΣΙΚΗ ΣΗΜΕΡΑ (συνέντευξη)	46-48
ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΛΟΓΟΚΡΙΣΙΑΣ	49-53
ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ	54-55
ΣΤΙΧΟΙ ΚΑΙ ΝΟΤΕΣ	56-57
ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΙΣΚΟΓΡΑΦΙΑ	58-59
ΔΙΣΚΟΚΡΙΤΙΚΗ	60-66
ΤΖΑΚ ΚΕΡΟΥΑΚ 1922-1969	67-72

Συνδρομές:

Εσωτερικού για ένα χρόνο	1.200 δρχ.
Για έξη μήνες	600 δρχ.
Επιχειρήσεις	2.500 δρχ.
Σπουδαστές Ωδείων	900 δρχ.

Εμβάσματα - Επιταγές:

Γιάννης Διαμαντόπουλος
Εθνάρχου Μακαρίου 30
Λυκόβρυση

Η φωτογραφία από τη ΖΙΤΣΑ στο εξώφυλλο είναι του Σ.ΕΛΛΗΝΙΑΔΗ.

Οι μουσικοί είναι οι:

Μάνθος Σταυρόπουλος (ντέφι), Φώτης Αθανασιάδης (χλαρίνο),
Βασίλης Αθανασιάδης (λαουτο-κιθάρα), Αχιλλέας Δήμου (βιολί)

το σπίτι της ανεξαρτητής παραγωγής

ΓΙΩΡΓΟΣ ΜΠΑΤΗΣ
ΙΕΡΑΙΩΤΙΚΗ ΡΕΜΠΕΤΙΚΗ ΚΟΜΙΔΙΑ
(ΑΣΒΑ)

ΑΥΘΕΝΤΙΚΑ ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΑ
(ΑΣΒΑ)

ΑΚΗΣ ΠΑΝΟΥ
ΤΟ ΜΕΤΡΟ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ
(ΑΦΟΙ ΦΑΛΗΡΕΑ)

ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΠΑΠΑΖΟΓΛΟΥ
ΤΟ ΣΜΥΡΝΕΙΚΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΣ
ΜΕΤΑ ΤΟ 1922.
(ΑΦΟΙ ΦΑΛΗΡΕΑ - ΚΕΝΤΡΟ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΜΕΛΕΤΗΣ
ΤΩΝ ΡΕΜΠΕΤΙΚΩΝ ΤΡΑΓΟΥΔΙΩΝ)

ΑΡΓΥΡΗΣ ΜΠΑΚΙΡΤΖΗΣ
ΧΕΙΜΕΡΙΝΟΙ ΚΟΛΥΜΒΗΤΕΣ

SPHINX - SPHINX
(ΑΣΒΑ)

SPHINX
ΕΙΤΑ ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ
(ΑΣΒΑ)

ΣΑΚΗΣ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ
ΠΑΝΟΕΙΑΦΕΣ
(ΑΥΤΟΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ)

ΦΛΩΡΟΣ ΦΛΩΡΙΔΗΣ
NZPPPT
(ΑΥΤΟΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ)

Σ. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ - Φ. ΦΛΩΡΙΔΗΣ
ΑΥΤΟΣΧΕΔΙΑΖΟΝΤΑΣ ΣΤΟΥ ΜΠΑΡΑΚΟΥ
(ΑΥΤΟΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ)

POP ELEVEN

ΠΙΝΔΑΡΟΥ 38 και ΤΣΑΚΑΛΩΦ
3601729 - 3630868

37

Εκείνη τη βραδιά στη «Ζίτσα»! (Φωτ. Σ. Ελληνιάδης)

ΟΙ ΠΡΩΤΟΙ ΕΙΣΙΝ ΕΣΧΑΤΟΙ

Μια συνάντηση με τους Ακρίτες μουσικούς της Κόνιτσας

Μια καταπληκτική βραδιά στο χαφενείο «Ζίτσα» (παρουσίαση του μοναδικού αυτού κέντρου σε άλλες σελίδες) ήταν πελάτες μαζί με μας και τρεις ακρίτες μουσικοί από την Κόνιτσα της Ηπείρου. Είχαν κατεβεί στην Αθήνα για δυο-τρεις μέρες, για να παίξουν στη συνεστίαση του συλλόγου των κατοίκων ενός χωριού της περιοχής τους /της Καστανιάς νομίζω/, που φαντάζομαι όλοι πλέον, δηλαδή η μεγάλη πλειοψηφία τους ζουν τώρα στην πρωτεύουσα.

Το βράδυ αυτό στην Ζίτσα είχαν κατεβεί να πιούν μια μπύρα και να συναντήσουν κανένα συμπατριώτη τους — τι άλλο να κάνουνε στην Αθήνα οι κανονικοί άνθρωποι — τρεις από τους τέσσερις μουσικούς του συγκροτήματος. Ο Δημήτρης Χριστόπουλος /βιολί/, ο γιός του Θανάσης Χριστόπουλος /κλαρίνο/ και ο Χρήστος Πανουσάκης /ντέφι και λαούτο/. Όταν μπήκαμε στο μαγαζί καθόνταν σε μια γωνία ήσυχοι και τάπιναν ακούγοντας δικούς τους σκοπούς και τραγούδια από το μόνιμο συγκρότημα που παίζει κάθε Σαββατοκύριακο στη «Ζίτσα».

(Τώρα πώς εξελίχτηκε αυτή η αποκαλυπτική για μας βραδιά είναι έντελως αδύνατο να περιγραφεί,

ενδεχομένως όμως να κάνω μια απόπειρα παρακάτω).

Εν πάσῃ περιπτώσει, γνωριστήκαμε, και μιλήσαμε και πήραμε μερικά καλά μαθήματα ύφους, ήθους, και ζωής απ' τους ανθρώπους αυτούς που επιπλέον μας αποκάλυψαν και μερικά πιο χειροπιαστά ζητήματα γύρω απ' τη ζωή και την τέχνη τους που αξίζει χίλιες φορές τον κόπο να γραφτούν και να διαβαστούν περισσότερο απ' ο, τιδήποτε άλλο.

Οι τρεις που προαναφέρθηκαν μαζί με τον Μιχ. Πανουσάκο (κλαρίνο) αποτελούν ένα από τα τρία μόνιμα συγχροτήματα παραδοσιακής μουσικής που διαθέτει η επαρχία Κονιτσης, η απώτατη δηλαδή γωνιά της Ηπείρου, που καταλαμβάνει το βόρειο μέρος του νομού Ιωαννίνων (Γράμμος δηλαδή, άγρια ψηλά βουνά, χιόνια όλο το χειμώνα, εγκατάλειψη, κάτι καταπληκτικά χωριά ερημωμένα από την μετανάστευση, φοβερά και πανέμορφα τοπία, όπου αγριεύει η καρδιά του ανθρώπου και γίνεται πέτρα και η φάτσα του κεραμιδιά σαν τα ξερά φύλλα της Καστανιάς. Μαζί μ' όλα αυτά ένας πολιτισμός χαμένος για πάντα...).

Όσες πληροφορίες για τον τόπο τους, για τη δουλειά τους και για τη ζωή τους — λιγοστές και

μετρημένες, χωρίς μελοδραματισμούς, αλλά με φοβερή ένταση — μας έδωσαν το βράδυ εκείνο στη Ζίτσα οι τρεις μουσικοί και ιδίως ο βιολιστής Δ. Χριστόπουλος δεν γράφτηκαν σε μαγνητόφωνο, ούτε και σε σημειώσεις. Λιγοστά πράγματα συνεπώς θα μεταφερθούν εδώ, μαζί με τις ανεξίτηλες εντυπώσεις τις δικές μου από τη γνωριμία τους (και παρακαλώ τον αναγνώστη να μη θεωρήσει ότι είμαι κανένας τύπος του Γ' Προγράμματος, εντυπωσιασμένος τάχαμου από τους «πρακτικούς οργανοπαιχτες» και τη γραφικότητά τους, γιατί ξέρω πάρα πολλούς τέτοιους κι εδώ στην Αθήνα — όπου μετανάστη μ' έριξε και μένα η παλιοκατάσταση — αλλά και στο χωριό μου, όπου μεγάλωσα κι είδα κι άκουσα πανηγύρια, γάμους, μοιρολόγια ατόφια και γλέντια απίστευτα, όπου οι άνθρωποι καρφώναν τις πόρτες στα σπίτια, απ' τη μέσα μεριά, για να μη φύγει κανένας απ' το γλέντι μέχρι να γίνει ντέφι απ' το κρασί το τραγούδι και το χορό).

Η κουβέντα — με το Χριστόπουλο — άρχισε με διάφορες δικές του σπόντες — κυνικές και στο βάθος καταπικραμένες — ότι το δημοτικό τραγούδι δεν αξίζει τίποτα, ότι η πρόοδος έχει σημασία και τα χέρδη που αφήνει το κάθε επάγγελμα. Αυτά όλα τάλεγε ο άνθρωπος καθώς μας έβλεπε εκεί μέσα εμάς με τα γένια, τα μουστάκια και τα γυαλιά, παράταρους και άσχετους, που το πιο πιθανό ήταν ότι πήγαμε να δούμε τι γίνεται και να χαζέψουμε τους λαϊκούς. 'Όταν είδε πως ξέραμε τα πιο πολλά τραγούδια και τον κόσμο γύρω, ίσως να κατάλαβε πως έχουμε πιο σοβαρούς σκοπούς και μιλήσαμε πλέον κανονικά. Κάνω εδώ ένα μικρό άλμα για να γράψω την τελευταία κουβέντα που μας είπε όταν χαιρετιόμαστε πια και λέγαμε «καλή αντάμωση», «σας περιμένω στην Κόνιτσα», «πάρε τηλέφωνο άμα ξαναρθείς» και τέτοια.

«Κινηθείτε» λέει, καθώς έχει φορέσει το παλτό του και πάει προς την πόρτα. «Είναι νεκρά όλα στην Αθήνα».

Πρέπει να ρθει κανείς απ' τα αλβανικά σύνορα να το δει έτσι καθαρά το πράγμα και να το διατυπώσει χωρίς περιστροφές.

Στο ενδιάμεσο διάστημα είπαμε αρκετά, χορέψαμε κιόλας μαζί.

Το πιο σημαντικό απ' όσα είπαμε και αυτό που πρέπει να ληφθεί σοβαρά υπ' όψη είναι ότι αυτοί οι άνθρωποι με πολύ κόπο πια ζουν εκεί πάνω και παίζουν τα τραγούδια αποκλειστικά της περιοχής τους, κερδίζοντας ελάχιστα χρήματα, ανασφάλιστοι και εγκαταλειμένοι από τους διάφορους «φορείς» (κρατικούς προφανώς). Αυτοί οι δήθεν εθνικόφρονες της Δεξιάς τόσα χρόνια μας πούλαγαν καπηλιά και κάναν μνημόσυνα, αλλά δεν κάναν τίποτα να σωθεί, έστω μουσειακά, η εθνική μας μουσική. Και βέβαια κάναν ότι ήταν δυνατόν για να σπρώξουν στην μετανάστευση τους κάτοικους των ακριτικών χωριών, διαπράττοντας στην ουσία έγκλημα εσχάτης εθνικής προδοσίας.

Στην Πυρσόγιανη, το καταπληκτικό χωριό της Κόνιτσας που έβγαλε τους μεγαλύτερους μαστόρους χτίστες των νεοελληνικών χρόνων, ζουν 100 γέροι κι ανάμεσά τους μόνος κι έρημος ο Χρήστος Πανουσάκος, που παίζει ντέφι και τραγουδάει με μια φοβερή φωνή, άναρθρη σχεδόν, που είναι σαν λυγμος άγριου ζώου. Απ' το ίδιο ονομαστό χωριό είναι και οι τρεις

άλλοι μουσικοί του συγκροτήματος που ζουν όμως μόνιμα στην Κόνιτσα. Σαν την Πυρσόγιανη, υπάρχουν δεκάδες όμορφα και έρημα χωριά εκεί πάνω, που μόνο ένας Θεός ξέρει αν θα μπορέσουν — όχι να ξαναζωντανέψουν, αλλά έστω — να επιβιώσουν και να μη ρημάξουν και καταστραφούν τελείως.

«Ο πατέρας μου, ο παπούς μου, ήταν — όλη η οικογένειά μου — μουσικοί και ζόύσαν απ' αυτή τη δουλειά. Εγώ μόνο αναγκάστηκα να γίνω οικοδόμος για να ζήσω», λέγει ο Δ. Χριστόπουλος. «Έτσι θα βγάλω και σύνταξη απ' το ΙΚΑ. Γιατί όλοι εμείς έχουμε χαρακτηριστεί πλανόδιοι και δεν έχουμε καμιά ασφάλιση. Μόνο στην Αθήνα έχουν ΙΚΑ όσοι δουλεύουν στα κέντρα... Τι πρέπει να γίνει δηλαδή; 'Όλοι πρέπει να ρθούμε εδώ;»

Τον κοινωνικό, πολιτιστικό, ακόμη και οικονομικό ρόλο που παίζουν οι μουσικοί αυτοί στις εσχατιές του ελληνικού κράτους τόχουν οι ίδιοι κατανοήσει αρκετά καλά. Και στο βάθος νοιώθουν την ασφάλεια του ανθρώπου που προσφέρει περισσότερα απ' όσα του αναγνωρίζεται, χωρίς όμως να τους λείπει και πίκρα και η απελπισία γιατί βλέπουν ότι αυτό που κάνουν πάει χαμένο, τελειώνει όπου νάναι μαζί μ' αυτούς ή μαζί με τα παιδιά τους.

Ποιό είν' αυτό; Είναι αυτή η φοβερή αυστηρότητα και η επιμονή τους σε μιά μουσική καταπληκτική, τέλεια, λαξεμένη μέσα στους αιώνες, καθαρή από χάθι περιτό στολίδι, όλο ούσια και ζωή, συνταιρισμένη απόλυτα με το συγκεκριμένο χώρο, με τους ανθρώπους και τις συνήθειές τους, τις χαρές, τις λύπες τους και, γιατί όχι, και τη μιζέρια τους. Μια αληθινή τέχνη, που λυτρώνει τον άνθρωπο. Πόσα συγκροτήματα μουσικής μπορούν ν' ανταποκριθούν σ' αυτές τις τρομερές προδιαγραφές;

Η υπόθεση αυτή δεν σηκώνει, όμως, άλλη φιλολογία. Πρέπει να γίνει κατανοητό ότι σοβαρή ελληνική μουσική μεγάλης αξίας (εκτός από το λούκι της «κλασικής» μουσικής — Σκαλκώτας και άλλοι) είναι η Βιζαντική εκκλησιαστική μουσική και το δημοτικό τραγούδι. Άντε και το ρεμπέτικο. Η Ακαδημία Αθηνών (το αρμόδιο τμήμα του Κέντρου Λαογραφίας), ο Σίμων Καρράς, το Κέντρο Μικρασιατικών Σπουδών, η Δόμνα Σαμίου και διάφοροι άλλοι μικρότερης εμβέλειας τοπικοί φορείς εργάζονται αφανώς (με τρεις κι εξήντα βέβαια) και κάτι προσπαθούν να περισώσουν απ' το δημοτικό.

Όμως ήρθε η ώρα να πούμε ότι η υπουργός Πολιτισμού κυρία Μερκούρη έχει υποχρέωση — πρίν απ' ο, τιδήποτε άλλο, επιχορηγήσεις σε διάφορες αστείες χορωδίες, συλλόγους, γιουροπάλια, περιοδείες δήθεν εντέχνων που πάνε να εκπολιτίσουν τους άτεχνους της επαρχίας — να φροντίσει γι' αυτούς τους ανθρώπους. Το λέει και το πράσινο βιβλιαράκι του ΠΑΣΟΚ για την παραδοσιακή μας κουλτούρα, αλλά και για το δυνάμωμα της επαρχίας που δεν θα υπάρχει πια σε λίγα χρόνια.

Γιώργος Κοντογιάννης

Υ.Γ.: Η περιγραφή της βραδιάς στη Ζίτσα με τους Κονιτσιώτες μουσικούς και τον Μάνθο Σταυρόπουλο (της οικογένειας των Χαλκιάδων) που πέρασε σαν πελάτης κι έπαιξε ντέφι είναι δύσκολο να γίνει. Οι φωτογραφίες ίσως μπορεί να έχουν αποτυπώσει κάτι απ' την ατμόσφαιρα.

**ΛΑΚΗΣ ΧΑΛΚΙΑΣ
ΤΑ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΜΑΣ
ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ**

EMI

Columbia

Ο ΔΙΣΚΟΣ ΤΩΝ ΧΑΛΚΙΑΔΩΝ

ΚΕΝΤΡΟ ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΕΩΣ

ΠΕΤΡΟΥ ΡΑΛΗ ΚΑΙ ΚΗΦΙΣΟΥ
ΤΗΛ: 3461266 - 3471689

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ:

Λ. ΞΑΝΘΑΚΗΣ